

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษา มุ่งศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมืองมหาสารคาม โดยมีขั้นตอนวิธีดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. วิธีการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาคั้งนี้ด้วยเหตุที่ผู้ศึกษาต้องการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมืองมหาสารคาม ได้จำแนกตามสถานภาพ ดังนั้นประชากรและกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ จึงเป็นการศึกษาจากกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล คือ พนักงาน และบุคคลที่มารับบริการตามหลักธรรมาภิบาล คือ ประชาชนรวม 193 คน ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ประชากร คือ พนักงานส่วนตำบลที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมืองมหาสารคาม จำนวน 32 คน ประกอบด้วย

1.1 สำนักปลัด จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ปลัด อบต. เจ้าหน้าที่บุคลากร เจ้าหน้าที่วิเคราะห์และวางแผน นักวิชาการส่งเสริมสุขภาพ เจ้าหน้าที่ป้องกันบรรเทาสาธารณภัย เจ้าหน้าที่ธุรการ นักวิชาการศึกษา นักพัฒนาชุมชน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 3 คน นักการภารโรง แม่บ้าน ผู้ช่วยธุรการ ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อพพร. จำนวน 3 คน เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย พนักงานขับรถ

1.2 ส่วนการคลัง จำนวน 7 คน ประกอบด้วย หัวหน้าส่วนการคลัง เจ้าหน้าที่พัสดุเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี จำนวน 2 คน ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้

1.3 ส่วนโยธา จำนวน 5 คน ประกอบด้วย หัวหน้าส่วนโยธา นายช่างโยธา ผู้ช่วยช่างโยธา พนักงานขับรถ เจ้าหน้าที่ธุรการ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคำนวณจากจำนวนประชากร คือ ประชาชนผู้มารับบริการจาก องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมืองมหาสารคาม ระหว่างเดือน ตุลาคม – ธันวาคม 2554 (ไตรมาสที่ 1) จำนวน 269 คน จากข้อมูลสถิติทะเบียน ผู้ศึกษากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 41 - 42) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 161 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = สัดส่วนความคลาดเคลื่อน (0.05)
 แทนค่า $n = \frac{269}{1 + 269 \times 0.05^2}$
 $= 160.84 \approx 161$ คน

เพื่อให้เป็นไปตามหลักสถิติการวิจัย ผู้วิจัยจึงปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างให้เป็น 161 คน และคำนวณหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกระจายไปทุกตำแหน่งแสดงในตารางที่

1 ดังนี้

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ที่	คุณลักษณะของงานที่รับบริการ	ประชาชนผู้รับบริการ	กลุ่มตัวอย่าง
1	สำนักปลัด	53	32
2	ส่วนการคลัง	36	21
3	ส่วนโยธา	180	108
รวม		269	161

ที่มา : ทะเบียนผู้มารับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมืองมหาสารคาม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานศึกษาที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทาง โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบคำถามของพนักงานและประชาชนผู้มารับบริการ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมืองมหาสารคาม เป็นแบบสอบถามรายการ (Check Lists) จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมืองมหาสารคาม เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert five rating scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 45) จำแนกออกเป็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมืองมหาสารคาม

วิธีการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ศึกษาการสร้างเครื่องมือตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล
2. ร่างแบบสอบถามโดยอาศัยข้อมูลจากข้อ 2.1 มาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมืองมหาสารคาม จำนวน 6 ด้าน
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแก้ไข เสนอแนะปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถาม

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านตรวจสอบข้อคำถามโดยใช้วิธีการหาค่าความสอดคล้องแบบ IOC และการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา การตรวจสอบจะเป็นลักษณะการพิจารณาใน 3 ประเด็น คือความเหมาะสม ไม่เหมาะสม และไม่แน่ใจ โดยพิจารณาข้อคำถามนั้น ๆ ว่าได้ตรงหรือสอดคล้องกับนิยามหรือไม่ พร้อมกับมีช่องว่างให้กรอกค่าเสนอทั้งในรายชื่อ รายคำ และรวมทั้งฉบับ ใช้วิธีการกำหนดเป็นคะแนนถ้าเห็นด้วย ให้ค่า = 1 ไม่เห็นด้วย ให้ค่า = -1 ไม่แน่ใจ ให้ค่า = 0 แล้วนำผลการตรวจไปพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตร $IOC = R/N$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

R หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

นายชูศักดิ์ หล่มศรี รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลยางน้อย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

นายวินัย แสงกล้า การศึกษามหาบัณฑิต (ภาษาไทย) ตำแหน่งอาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

นางบุญนำ เทียงดี การศึกษามหาบัณฑิต (วิจัยการศึกษา) ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกมลาไสย เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและการวิจัย

หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยการนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบข้อคำถาม ประกอบด้วย ด้านเนื้อหา ด้านภาษา และ

ใช้ IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ (ภาคผนวก ข)

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้จากผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระตรวจพิจารณาอีกครั้ง

3. ตรวจสอบคุณภาพการนำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูล (Try out) ใช้กับตัวแทนข้าราชการ/พนักงานและประชาชนผู้มารับบริการในองค์การบริหารส่วนตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอเมืองมหาสารคาม จำนวน 30 คน ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนก ทั้งฉบับมีค่าตั้งแต่ 0.25 - 0.67 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ค) และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.88 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ข) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach 's Alpha Coefficient)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือรับรองและแนะนำตัวจากวิทยาลัยกฎหมายและการปกครองมหาวิทาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมืองมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ส่วนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแอ่ง ตอบแบบสอบถาม

2. ผู้ศึกษาได้นำส่งหนังสือแนะนำตัวผู้ศึกษาจากวิทยาลัยกฎหมายและการปกครองมหาวิทาลัยราชภัฏมหาสารคามพร้อมแบบสอบถาม โดยผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 193 ชุด แจก ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง ประชาชนที่มารับบริการกับองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแอ่งก่อนเก็บแบบสอบถามดังกล่าวอีกครั้ง

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผล โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด ปรากฏว่าสมบูรณ์ถูกต้องทุกฉบับ

2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส

2.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่ออธิบายข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ

2.2 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแบบสอบถามเป็นรายข้อตามเกณฑ์ค่าคะแนนที่กำหนดไว้ 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103) ดังนี้

ระดับความเห็นด้วย มากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับความเห็นด้วย มาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับความเห็นด้วย ปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับความเห็นด้วย น้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับความเห็นด้วย น้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

2.3 นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนแล้วไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยกำหนดค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ยดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษารครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ

1.1 ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) วิเคราะห์โดยการหาค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC – Index of item objective congruence)

1.2 ค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) หรือความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ หรือเรียกได้อีกหลายอย่าง เช่น ตัวกลางเลขคณิต คะแนนเฉลี่ย ฯลฯ คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

$$\text{จากสูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นการวัดการกระจายที่ได้รับการนำไปใช้อย่างกว้างขวาง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ รากที่สองของค่าเฉลี่ยของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน(เบี่ยงเบนจากค่าเฉลี่ย)มีสัญลักษณ์หลายแบบหาได้จากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

จากสูตร
$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum(x - \bar{x})^2}{N-1}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum$	แทน	ผลรวม

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 สถิติพื้นฐานใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป คือ ความถี่ และค่าร้อยละ

3.2 สถิติวัดระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมืองมหาสารคาม สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.3 การเปรียบเทียบที่จำแนกตามสถานภาพใช้สถิติพื้นฐาน

3.4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมืองมหาสารคาม โดยการสรุปประเด็นเนื้อหาความหมายในแต่ละประเด็นด้วยการแจกแจงความถี่แล้วนำเสนอด้วยการพรรณนาความ